

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 1 از 5	صورت جلسه کمیسیون آب و محیط زیست عادی ■ فوق العاده □	 سازمان حفاظت محیط زیست جمهوری اسلامی ایران
	رئیس جلسه: محمد علایی، دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: هفتم شماره جلسه: ۶ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۲/۱۵ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰	

دستور کار جلسه:

✓ بررسی مسئله کشف رود، ارائه گزارش شرکت شهرک های صنعتی، شهرک صنعتی چرم شهر و شهرداری مشهد

❖ اهم موارد مطرح شده:

«محمد علایی» رئیس کمیسیون آب و محیط زیست اتاق بازرگانی خراسان رضوی: هر واحد صنعتی باید فاضلاب خود را پیش تصفیه کرده و در اختیار شرکت شهرک های صنعتی بگذارد تا این شرکت نسبت به تصفیه مجدد آن فاضلاب اقدام کند. این الزامی قانونی است که باید با فعالان اقتصادی در خصوص عمل به آن مذاکره کرد و با شهرداری در خصوص توافق نامه ها و وظایفی که در این زمینه برعهده دارد، رایزنی نمود تا بدین ترتیب، بخشی از مساله کشف رود حل و فصل شود.

بخشی از حل مسئله در خصوص ساماندهی کشف رود انجام شده است؛ به طوری که شرکت آب منطقه ای، حریم بستر رودخانه را تعیین و رفع تصرف کرده است. در حال حاضر باید بر کیفیت اقدامات انجام شده تمرکز کرد. جایگزینی پساب در آن منطقه به دلیل کمبود اعتبار سالهاست که بر زمین مانده و حل این مسئله نیازمند هم افزایی ارگان های ذی ربط است

در خصوص چرمهشتر بایستی به تبعات دست چندم تصمیم ها توجه کرد

«رضا حمیدی»، رئیس کمیسیون مسئولیت های اجتماعی و ارتقا اخلاق کسب و کار اتاق بازرگانی خراسان رضوی: واحدهای چرم سازی در گذشته به صورت پراکنده فرآورده های اولیه صنعت چرم را تولید می کردند که بسیار آلودگی داشت و ارزش افزوده ای چندانی نیز ایجاد نمی کرد. با تلاش های صورت گرفته در یک شهرک صنعتی متمرکز شدند و این یک گام رو به جلو است چرا که امکان مدیریت و نظارت را فراهم می آورد. بایستی مراقب بود که گام های بعدی رو به جلو باشد و منجر به حفظ محیط زیست شود و واحدهای فعلی را به وضعیت گذشته سوق ندهیم.

اثر طرح های مسکن بر ساماندهی کشف رود

«محمدعلی قنادزاده»، نایب رئیس کمیسیون آب و محیط زیست اتاق بازرگانی خراسان رضوی: طی بارندگی های اخیر سدهای کشور حدود ۴۶ درصد پر شده است اما متاسفانه این مساله در خصوص استان ما صدق نمی کند. متاسفانه استان خراسان رضوی به لحاظ کم آبی و خشکسالی نسبت به سایر استان ها دارای وضعیت نامطلوبی است. از ۱۹ سد موجود در استان ۷ الی ۸ سد در حال خشک شدن است و صرفاً ۴ الی ۵ سد شاخص وجود دارد که متاسفانه بارندگی های اخیر کمک چندانی به بهبود وضعیت استان نمی کند.

قنادزاده افزود: در سال ۱۳۹۶ اقدامات و تصمیمات خوبی در خصوص کشف رود صورت گرفت و سالهای ۹۷، ۹۸، ۹۹ و ۱۴۰۰ نیز این پیشرفت ادامه داشت؛ اما از سال ۱۴۰۰ این پروژه کمرنگ شد.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 2 از 5	صور تجلسه کمیسیون آب و محیط زیست عادی ■ فوق العاده □	
	رییس جلسه: محمد علایی، دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: هفتم شماره جلسه: ۶ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۲/۱۵ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰	

تعویق در اجرای پروژه سپتاژ در نتیجه تغییرات نرخ ارز

«سعید ابطحی»، مسئول امور بهره‌برداری کمربند سبز شمالی شهرداری مشهد: در گذشته نیروهایی توسط شهرداری در کشف‌رود مستقر شدند تا تمام تانکرهایی که در این منطقه تخلیه می‌شود را ثبت کنند، آمارهای آن نیز موجود است. در بدترین حالت تعداد ۷۰ الی ۸۰ تانکر حمل سپتاژ به کشف‌رود تردد دارند. براساس آمار سازمان حمل و نقل بار، تاکنون ۱۱۲ تانکر سپتاژ ساماندهی شده‌اند و قابلیت رهایی دارند اما هنوز برخی از ناوگان، مدیریت و ساماندهی نشده‌اند. شهرداری ۷۵ میلیارد تومان برای این پروژه هزینه کرده است. این در حالی است که مبلغ اولیه پروژه ۷۴ میلیارد تومان بوده است. متأسفانه این پروژه به دلیل افزایش نرخ ارز و تحریم‌ها برای پیمانکار فاقد توجیه اقتصادی شده است.

تکمیل پروژه سپتاژ درگیر قوانین دست و پاگیر دولتی است

«حسام مرتضوی»، کارشناس امور فنی پروژه سپتاژ شهرداری مشهد: طبق توافقنامه، اجرای عملیات ساخت سپتاژ بر عهده شهرداری است اما مطالعات اولیه آن بر عهده شرکت آب و فاضلاب بوده است. در واقع اجرا به شهرداری واگذار شده است، چرا که بر این باور بودند شهرداری دارای منابع مالی است و با کمک‌های دولتی می‌تواند پروژه را به اتمام برساند. شرکت شهرک‌های صنعتی باید به منظور ساماندهی صنایع به لحاظ آلودگی آب و خاک تصفیه‌خانه‌ای را داخل شهرک صنعتی چرمشهر احداث کند. ما یکی از پیشرفته‌ترین ابزارآلات و ماشین‌آلات تصفیه آب را در چهل بازه به کار گرفتیم؛ اما به دلیل آن که بخش کوچکی از اعتبار سپتاژ توسط دولت تامین شده است، مشمول قوانین دست و پاگیر است؛ شورای شهر نمی‌تواند به این حوزه ورود پیدا کند. به بیان دیگر تفاهم‌نامه سپتاژ در حیطه اختیار شورای شهر نیست و درگیر قوانین دست و پاگیر دولتی است.

تصفیه‌خانه چرمشهر در سفر ریاست جمهوری به مشهد به افتتاح رسمی خواهد رسید

«علی هوشمند»، مدیر ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی، در سال ۹۶ قراردادی به منظور احداث تصفیه‌خانه چرمشهر به مبلغ ۱۵ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان با پیمانکار منعقد کردیم. در اسفند ۱۳۹۸ بخش فیزیکی این تصفیه‌خانه مورد بهره‌برداری قرار گرفت و پیشرفت فیزیکی این پروژه نیز حدود ۷۰ درصد بود؛ اما پس از آن، پیمانکار کارگاه را نیمه فعال نگاه داشت و پروژه را تا ۷ ماه پیش متوقف کرد. پس از آن که اجماعی به وجود آمد و دستگاه‌های دولتی و نظارتی به این موضوع ورود نمودند، پروژه به اتمام رسید و اکنون به دنبال تست‌های سرد و گرم تاسیسات موجود هستیم. این پروژه در سفر ریاست جمهوری به مشهد، به صورت رسمی افتتاح خواهد شد.

تصفیه‌خانه چرمشهر ظرفیت تصفیه ۳ هزار مترمکعب فاضلاب را در شبانه‌روز. طبق قانون، واحدهای صنعتی باید پیش تصفیه را انجام دهند و استانداردهای اولیه را برای خروجی تصفیه‌خانه خود رعایت کنند. شهرک صنعتی چرمشهر دارای مجهزترین و به‌روزترین تصفیه‌خانه چرمی کشور است. در خصوص میزان فاضلاب تصفیه شده و تصفیه نشده در کشف‌رود اعداد و ارقام مختلفی از ۱۵۰ الی ۳۰۰ هزار مترمکعب در شبانه‌روز مطرح می‌شود. ظرفیت تصفیه‌خانه چرم شهر ۳ هزار متر مکعب در روز است و آن چیزی که به تصفیه‌خانه ما وارد می‌شود، بین ۲ الی ۲۵۰۰ متر مکعب در شبانه‌روز است. فاضلاب چرمشهر دارای دو ویژگی وجود کروم و شوری آب است. واحدهای صنعتی مکلفند کروم را از فاضلاب خود حذف کنند. در حال حاضر عمده

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 3 از 5	صورتجلسه کمیسیون آب و محیط زیست عادی ■ فوق العاده □	
	رییس جلسه: محمد علایی، دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: هفتم شماره جلسه: ۶ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۲/۱۵ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰	

واحدهای صنعتی این اقدام را انجام می دهند. کشاورزان با هزینه خود خروجی تصفیه خانه چرمشهر را از کشف رود جدا کرده اند؛ به طوری که فاضلاب چرمشهر در یک محیط حدود ۲ کیلومتری وارد کشف رود نمی شود.

بهره گیری از مدل مشارکت مردمی در ساماندهی کشف رود

«علیرضا اسلامی»، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی خراسان رضوی تصریح کرد: مسئولین باید در خصوص کشف رود، مدیریت یکپارچه و جامع حوزه آبخیز را لحاظ کنند. در این راستا، تعامل بین دستگاهی و نقش آفرینی جامعه بهره بردار و مردمی بسیار ضروری است. همچنین در دنیا تجارب موفق در این خصوص وجود دارد که بایستی مورد توجه و الگو برداری قرار بگیرد.

شهرداری از محل عوارض شهری و صدور پروانه، منابع مالی طرح سپتاژ را تامین کند

«محمد رضا علوی مقدم»، رئیس پژوهشکده محیط های خشک دانشگاه آزاد: باید به کیفیت آب تصفیه شده چرمشهر توجه ویژه ای شود. اگر آب به دست آمده قابلیت استفاده مجدد نداشته باشد به بیراهه رفته ایم. چالش ها و مسائل کشف رود باید اولویت بندی شود. در حال حاضر مشکل اصلی کشف رود آلودگی است نه درختکاری و احداث پارک. در این حوزه دو اقدام اصلی باید انجام می شد؛ نخست، آزادسازی بستر کشف رود که توسط سازمان های مردم نهاد و معاون دادستان انجام شد و بخش دوم، رفع آلودگی است که تاکنون اقدام موثری در این حوزه انجام نشده است. مابقی امور در اولویت های بعدی قرار دارد که باید برای ساماندهی این امور مدیریت یکپارچه ای صورت بگیرد. طبق قوانین بالادستی واحدی که آلودگی ایجاد می کند مسئول حذف آن نیز خواهد بود. متأسفانه ماههاست که شهرداری در خصوص تغییر نرخ ارز و توقف پروژه سپتاژ صحبت می کند؛ اما تغییر قراردادی در این رابطه صورت نگرفته است. به نظر می رسد شهرداری باید از محل منابع حاصل از عوارض شهری، صدور پروانه و ... منابع مالی پروژه را تامین کند.

در بهره برداری از سپتاژ باید تمامی جوانب در نظر گرفته شود

«عماد رجحانی»، دبیر کمیسیون آب و محیط زیست اتاق بازرگانی خراسان رضوی: متأسفانه به رغم تعیین زمان های مقرر اجرای کار در تفاهم نامه سپتاژ، کار در این حوزه بسیار به طول انجامیده است. از طرفی، باید به این نکته توجه داشت که در صورت عدم مدیریت فاضلاب بیمارستانی در سپتاژ، خروجی مورد نظر از این تصفیه خانه حاصل نخواهد شد. لذا در بهره برداری از سپتاژ نباید از هدف و فلسفه اصلی احداث آن غافل شویم. بر این اساس، بایستی در خلال جلسات کارشناسی، راهکارهای مورد نظر در این زمینه استخراج شود.

متأسفانه در حال حاضر در خصوص مباحثی نظیر سرمایه گذاری و بهره برداری از این طرح، اتفاق نظری وجود ندارد. آنچه مسلم است در بهره برداری از این پروژه باید تمامی جوانب در نظر گرفته شود؛ در غیر این صورت از تحقق هدف اصلی باز می مانیم.

«حمیدرضا رضوی خبیر»، مدیرعامل صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی خراسان رضوی: نظام بهره برداری در اطراف کشف رود باید مشخص شود. در واقع کسانی که برای ساماندهی کشف رود هزینه کردند باید در این زمینه نیز بهره برداری داشته

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 4 از 5	صورتجلسه کمیسیون آب و محیط زیست عادی ■ فوق العاده □	
	رییس جلسه: محمد علایی، دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: هفتم شماره جلسه: ۶ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۲/۱۵ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰	

باشند. همچنین در صورتی که مسئولیت مصرف پساب، به شرکت آب و فاضلاب بازگردد، بسیاری از مشکلات در این عرصه حل خواهد شد.

«علی خردمند»، کارشناس شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی: تا زمانی که بودجه و اعتباری وجود نداشته باشد، پروژه سپتاژ اجرایی نخواهد شد. تعهداتی که در تفاهم نامه مربوطه بر عهده آب منطقه ای بوده انجام شده است. بهره برداری از تصفیه‌خانه چرمشهر اقدام بزرگی است، اگر این تصفیه‌خانه به شکل صحیح به بهره برداری برسد، یک دستاورد بزرگ خواهد بود. برای حل مشکلات موجود در مباحث مدیریت آب باید نگاه علمی و یکپارچه به این مسائل اخذ کنیم وگرنه پیشرفتی در این حوزه عاید نخواهیم کرد.

«محمد علایی»، رئیس کمیسیون آب و محیط زیست اتاق بازرگانی خراسان رضوی: زمانی که تصفیه‌خانه وارد مدار می‌شود باید آزمایشات لازم در خصوص چگونگی وضعیت و کیفیت آب تصفیه شده آن انجام بگیرد. این اقدام باید توسط اداره محیط زیست و آزمایشگاه‌های معتبر آن صورت پذیرد. در واقع این که آب باید به حدی تصفیه شود تا در کشف‌رود قابل تخلیه باشد، الزام قانونی است. تا آن زمان نیز بایستی از کاشت صیفیجات خودداری نمود و گیاهان تزئینی مورد نیاز شهرداری را به کشت رساند تا معیشت مردم منطقه نیز تهدید نشود.

مصوبات جلسه:

ردیف	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	با توجه به ضرورت انجام تعهدات تصریح شده در تفاهم نامه فی‌مابین ادارات دولتی به خصوص در زمینه حذف آلودگی از رودخانه کشف‌رود، موضوع توسط کمیسیون آب و محیط زیست پیگیری شود.	مطالبه احداث تصفیه خانه سپتاژ به منظور ساماندهی و حذف آلودگی از رودخانه کشف رود.	۲ هفته

❖ لیست حاضرین:

الف - اعضا کمیسیون:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت در کمیسیون	وضعیت حضور
۱	محمد علایی	رییس	حاضر
۲	محمدعلی قنادزاده	نایب رییس	حاضر
۳	محمدرضا علوی مقدم	عضو کمیسیون	حاضر
۴	اسمائیل برادران حسینی	عضو کمیسیون	غایب
۵	وحید اردکانیان	عضو کمیسیون	غایب
۶	حمیدرضا رضوی خبیر	عضو کمیسیون	حاضر
۷	احمدرضا رضازاده	عضو کمیسیون	غایب
۸	کامران داوری	عضو کمیسیون	غایب
۹	مجید مهدوی	عضو کمیسیون	غایب
۱۰	جعفر جوادی	عضو کمیسیون	غایب
۱۱	رحیم دبیری	عضو کمیسیون	غایب
۱۲	علیرضا اسلامی	عضو کمیسیون	حاضر
۱۳	محمدعلی نعمت نژاد	عضو کمیسیون	غایب

صورتجلسه کمیسیون آب و محیط زیست

عادی ■ فوق العاده □

کد مدرک: CO-F04-01

صفحه 5 از 5

رییس جلسه: محمد علایی، دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: هفتم
شماره جلسه: ۶ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۲/۱۵ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

۱۴	مسعود نجف نجفی	عضو کمیسیون	غایب
۱۵	شیرین سحرخیز	عضو کمیسیون	حاضر
۱۶	غلامحسین هادیزاده رئیسی	عضو کمیسیون	غایب
۱۷	فرید پاپلی	عضو کمیسیون	غایب
۱۸	کریم فارسی	عضو کمیسیون	غایب
۱۹	احد جعفریان	عضو کمیسیون	حاضر

ب - سایر مدعوین:

«رضا حمیدی»، رئیس کمیسیون مسئولیت‌های اجتماعی و اخلاق کسب و کار اتاق مشهد
«حمید کافی»، مدیر بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب مشهد
«سعید ابطحی»، نماینده شهرداری مشهد
«حسام مرتضوی»، نماینده شهرداری مشهد
«محمد رضا فلفلانی»، نماینده خانه هم افزایی آب و انرژی
«علیرضا آزمی»، مدیر سرمایه گذاری آب و فاضلاب مشهد
«مهرداد محمدی گوهری»، نماینده کارگروه آب و محیط زیست
«مرتضی نیک اختر»، کارشناس آب منطقه‌ای خراسان رضوی
«علی هوشمند»، مدیر ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شهرک‌های صنعتی استان
«علیرضا خردمند»، کارشناس شرکت آب منطقه‌ای استان
«راضیه آزاد»، خبرنگار